

Intervju s povodom

Projekt u romskom naselju Lončarevo

Udruga roditelja *Korak po korak* za promicanje kvalitete življenja djece i obitelji u suradnji s Catholic Relief Services i Udrugom za pomoć djeci i mladeži *Osmijeh* osigurala je 5000 USD za opremu dječjeg vrtića i male škole u romskom naselju Lončarevo. U svojim naporima da osigura što kvalitetniji i sadržajni život svakog djeteta i obitelji *UR Korak po korak* već 3 godine intenzivno radi na programima koji pomažu romskoj djeci da se što uspješnije uključe u redovno školovanje i zajednicu.

Naše su aktivnosti naročito usmjerene na Međimursku županiju gdje boravi oko 2% ukupne populacije Roma u Hrvatskoj. U Dječjem vrtiću *MRAV* već se treću godinu provodi Projekt uključivanja romske djece u predškolski odgoj. Djeca po Programu *Korak po korak* rade na učenju

hrvatskog jezika i na očuvanju tradicionalne romske kulture. Uz hrvatske odgajateljce s djecom radi i asistentica romske nacionalnosti.

Iskreno se nadamo da će opremanje vrtića u naselju Lončarevo omogućiti stvaranje veza između romske i hrvatske djece s tog područja te da će se jaz i predrasude koje već dugo traju pretvoriti u osjećaj prijateljstva i suradnje. Smatramo da Romi svojom bogatom kulturom mogu obogatiti svaku zajednicu u kojoj borave, a susret hrvatske djece s drugom kulturom omogućiti će im da se od malena uče toleranciji. Svijet u kojem živimo postat će bolji tek kad shvatimo da su svi ljudi vrlo slični i da nam naše različitosti ne smiju predstavljati prijetnju. Upravo različitosti među ljudima čine svijet zanimljivim i bogatijim, a prihvaćanjem tih različitosti i mi postajemo bogatiji i sretniji. Tome moramo učiti svu djecu.

JELENA ČUGALJ, socijalna pedagogica, koja već godinama radi s Romima Međimurske županije u Centru za socijalni rad u Čakovcu voditeljica je programa u Lončarevu. Njeno iskustvo i poznavanje romskih problema bilo je ključno za uspostavu povjerenja i početak održavanja aktivnosti u kući

koju je izgradilo Ministarstvo rada i socijalne skrbi, a koju djeca rado nazivaju školom. Razgovor smo održali u prostorijama "škole" u naselju Lončarevo-Podturen.

DVO: Kakva je vaša suradnja s Romima?

Jelena Čugalj: Tijekom našeg rada s djecom i žiteljima romskog naselja Lončarevo uspostavljena je kvalitetna suradnja, razvijena je psihološka stabilnost i izgrađeno povjerenje u ljude koji rade na projektu. Samim time došlo je do razvoja samopouzdanja i povjerenja u osobne snage samih Roma, postali su otvoreni prema prihvaćanju novih planiranih aktivnosti, a sve s ciljem poboljšanja kvalitete življenja i smanjenja predrasuda koje vladaju.

DVO: Koje aktivnosti provodite i na koji način?

Jelena Čugalj: Nakon što smo članovima naselja predstavili program, zajednički smo s njima uredili prostorije koje su namijenjene za vrtić i druženje svih žitelja naselja. Upoznali smo se s roditeljima djece, polaznicima programa i mobilizirali njihove kreativne snage. Zajednički smo dogovorili i način održavanja planiranih aktivnosti. Naše aktivnosti odvijaju se na dvije razine: rad s djecom i rad s roditeljima. Ukupno radimo s pedesetoro djece, njih smo raspodijelili u četiri grupe prema dobi (3-5 godina, 5-7, 7-10 i 10-14 godina). Radi se svakodnevno, a aktivnosti uključuju čitanje i slušanje priča, razgovor o likovima iz priča, pripovijedanje o vlastitim doživljajima, pisanje sastavka, scenske igre, terapijske igre, modeliranje glinom, igre didaktičkim materijalom, učenje hrvatskog jezika, higijenskih navika, itd.

S roditeljima smo održavali zajednička druženja prilikom kojih smo razmjenjivali mišljenja i raspravljali o programu.

Roditelji su davali svoje prijedloge koje smo mi uglavnom prihvaćali. Najbolja je suradnja uspostavljena s majkama djece mlađe dobi, na sastanke i aktivnosti sa djecom dolazilo je oko 15 Romkinja. S majkama se radilo na što boljem vođenju

domaćinstva, kuhanju i pripremanju hrane, održavanju higijene stambenog prostora. Očeve se poticalo i animiralo na traženje privremenog ili trajnog zaposlenja.

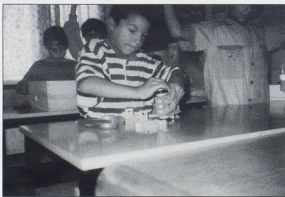
DVO: Ima li pozitivnih promjena?

Jelena Čugalj: Kako da ne! Romi su silno sretni i zadovoljni programom. Djeca jedva čekaju na aktivnosti u "školi" i napreduju vrlo brzo. Starija djeca slobodno vrijeme provode organizirano tako da postoji manja mogućnost da se odaju skitnji, prosjačenju i vršenju kaznenih djela. A mladi uživaju u igri i sigurnom okruženju za kojim žude sva djeca svijeta. Usporedo s igrom uče i hrvatski, i to mogu reći, vrlo brzo i uspješno.

DVO: Kako ste okupili tim ljudi koji radi na ovom Projektu?

Jelena Čugalj: Drago mi je što ste me to pitali jer smatram da je upravo sastav našeg tima doprinjeo uspješnosti izvođenja programa. Tim čine dvije osobe hrvatske i dvije romske nacionalnosti. Ti "mješoviti" timovi pokazali su se vrlo uspješnima u sličnim projektima, a to dokazuje i naš slučaj. Moram napomenuti da smo uspostavili izvršnu suradnju sa

Zavodom za zapošljavanje jer smo upravo preko njihovog programa Javnih radova uspjeli doći do sredstava za financiranje rada našeg tima. Nadamo se da će se ona nastaviti

jednako uspješno i u razdoblju koje je pred nama.

DVO: Kakvi su vam planovi za budućnost?

Jelena Čugalj: Nadamo se da ćemo uspostaviti suradnju s javnim vrtićima i organizirati posjete, zajednička druženja djece hrvatske i romske nacionalnosti. Romima je, naime, najteže kad krenu u prvi razred osnovne škole. Zbog nepo-

znavanja hrvatskog jezika i nerazvijenih odnosa s djecom hrvatske nacionalnosti osjećaju se vrlo usamljeno i odbačeno. A djeca su često okrutna prema njima, što ih još više odbija od škole. Naša je želja uspostaviti prijateljske odnose Roma i Hrvata od najranije dobi kroz druženja djece u vrtiću. I sigurni smo da će se i romska i hrvatska djeca osjećati bolje i sigurnije kad dodu u prvi razred i ustanove da su zajedno s njima njihovi "stari" prijatelji iz vrtića. Naš program počeo će i u osnovnim školama gdje će se u razredima s mnogo romske djece naš asistent romske nacionalnosti Boris Balog uključiti i kao asistent učiteljici u razrednoj nastavi. A u našem Lončarevu predstoji još uredenje dječjeg igrališta i postavljanje sprava.

DVO: Kakva je vaša suradnja s lokalnom zajednicom?

Jelena Čugalj: Naš je program još uvijek na početku, no planiramo ostvariti vrlo čvrste veze sa većinskom zajednicom. Dosad su nam pomogle organizacije **UR Korak po korak** i **CRS** iz Zagreba te suradnja sa **Zavodom za zapošljavanje**, no i dalje imamo niz problema financijske prirode: nabavka udžbenika i školskog pribora za djecu, plaćanje toplog obroka u školi, nabavka odjeće i obuće za djecu te nam je u tome kontinuirano potrebna pomoć ljudi dobre volje i širokog srca. U slučaju da želite pomoći Projekt, žiro račun je: 30105-678-104472. Odjeću i obuću te hranu za pomoć djeci možete slati Jeleni na adresu: **Udruga za pomoć djeci i mladeži Osmijeh, Vladimira Nazora 16, 40 000 Čakovec.**

Biserka Belicza Tomljenović